

Zoologické krásy Jadranu

Ryby

Luboš Piálek

Autor věnuje bonorář Nadaci Živa

Pokračování volného vyprávění o zajímavostech Jaderského moře (Živa 2005, 1: 25–27) jsme zasvětili skupině živočichů člověku velmi známých — rybám. Fylogenetické (čtvernožci jsou přísně fylogeneticky vzato pouze zvláštní případ ryb, pozn. red) i kulturně-historické souvislosti našeho vzájemného vztahu spolu s nenahraditelným hospodářským významem činí z ryb nepřehlédnutelnou součást lidského života. Rozvoj sportovního potápění přinesl v uplynulých letech navíc možnost obdivovat tyto krásné tvory v přirozeném prostředí a pokusit se tak hlouběji proniknout do tajů jejich chování. V oblasti severního a středního Jadranu žije kolem 280 druhů paprskoploutvých ryb patřících do více než 20 řádů. Z této rozsáhlé kolekce vám přinášíme malou ukázkou.

Pro obyvatele naší čím dál těsnější české kotliny není snad přesvědčivějšího symbolu vyjadřujícího vztah člověka k rybám, než je dílo spisovatele Oty Pavla. Jeho „zlatý“ úhoř zůstává i po mnoha letech, která uplynula od napsání knihy, rybou do značné míry neznámou a tajuplnou. Rybou, jež provokuje celé generace ichtyologů snažících se rozšířit poznání o jejím vyčerpávajícím putování oceánem a záhadném zrodu v mořských hlubinách. Stejně fascinující jsou i další zástupci starobylého řádu holobříchých (*Anguilliformes*), kam náš úhoř říční náleží. Až 3 m dlouhý a několik desítek kilogramů těžký úhořovec mořský (*Conger conger*) z čel. *Congridae*, se kterým se při potápění v Jadranu setkáváme, je jen jedním z příkladů. Nejstarší písemné doklady o příbuzné muréně obecné (*Muraena helena*, obr. 5) z čel. *Muraenidae* pocházejí již ze starého Říma. Záznamy svědčí nejen o oblíbenosti této ryby coby chutného pokrmu a znalostech o jedovatosti její syrové krve, ale i o zakládání akvakultur pro její chov. Populární literatura ráda přebírá zkazky o kádích hemžících se krvelačnými murénami, které krutí císařové přikrmovali na smrt odsouzenými otroky. Naše podmořská střetnutí s tímto živočichem mají však ryze přátelský ráz. Jako

noční dravec tráví muréna den ukryta v různých jeskynkách a skalních rozsedlinách, z nichž zvědavě vystrkuje jen přední část těla. Rytmičké otevírání tlamy plné ostrých zubů není projevem zastrahování potápěče ani signalizací chystaného útoku. Jde o rutinní dýchací pohyby. Muréna totiž není vybavena skřelovým aparátem, jaký známe u většiny moderních ryb, protože skřelové víčko má zakrnělé a vrostlé do kůže (adaptace na obousměrný pohyb ve šterbinách) a výstup ze žaberní dutiny je u ní redukován na malý boční otvor.

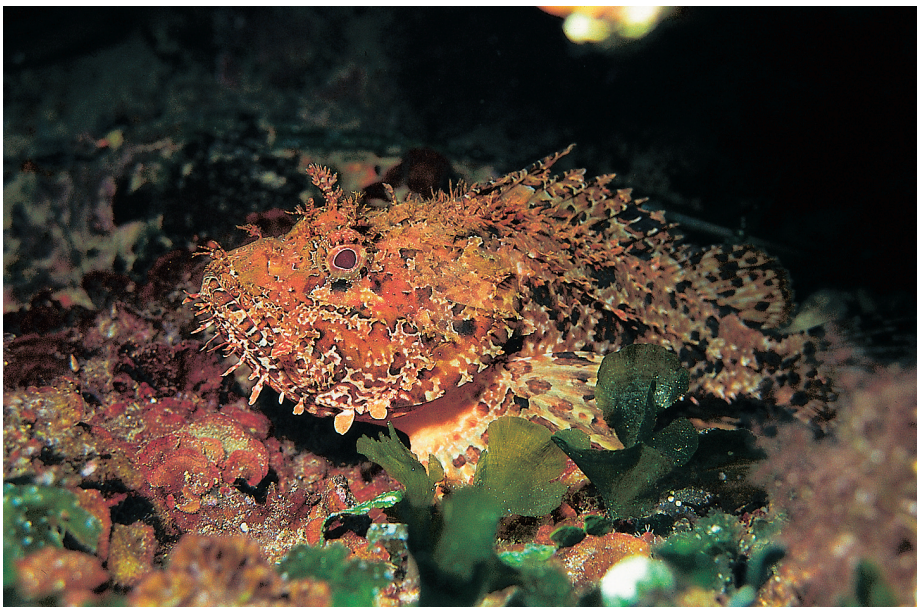
Rybou opředenou legendami je i pilobřích ostnitý (*Zeus faber*, obr. 2), bizarní zástupce řádu *Zeiformes*. Naši přírodovědci se při tvorbě jeho názvu s příslovečnou českou věcností přidrželi řady kostěných hrbolů zakončených ostny při základně řitní a hřbetní ploutve. Řada evropských jazyků ale při pojmenování čerpá ze starého příběhu, který v kruhových skvrnách na bocích této ryby spatřuje otisky prstů Sv. Petra, a pilobřicha proto nazývá svatopetrskou rybou. Základem pověsti je zmínka v Matoušově evangeliu, kdy Ježíš posílá Petra rybařit kvůli získání prostředků na zaplacení chrámové daně ve městě Kafarnaum: „...jda k moři, vrz udiči, a tu rybu, kteráž nejprve uvázne, vezmi, a otev-

ra ústa její, nalezneš groš.“ (Matouš 17.27, kralický překlad.) Rovněž etymologie anglického jména John Dory se pravděpodobně váže ke Sv. Petrovi a jedné z jeho funkcí; údajně vzniklo přeměnou slova janitor (správce domu či brány). Latinský název ryby pro změnu poukazuje na nejvyšší ikonu řecké mytologie, boha Dia, a přívlastek *faber* (řemeslný, pracovitý) je synonymem pro tutéž autoritu.

Pilobřích se často vyskytuje až v několika desítkametrových hloubkách, šance zastihnout ho v mělčích vodách je větší na jaře, kdy se ve Středozemním moři zřejmě vytírá. V několika posledních letech potkáváme pravidelně dospělé jedince i v letních měsících, a to při nočních ponorech. Ryba se nevyznačuje zvláštní plachostí a nechá potápěče připlavat až do své bezprostřední blízkosti. Jedinou reakcí bývá neznatelný pohyb párových ploutví, pomocí něhož se s obdivuhodnou grácií natáčí čelem k pozorovateli. Pilobřích ostnitý dorůstá délky 70 cm a jeho areál rozšíření zahrnuje několik značně vzdálených oblastí v teplých mořích obou polokoulí a všech tří velkých oceánů.

Na život v porostech chaluh a na rozlehlých mořských posidoniových loukách (r. *Posidonia* jsou vodní jednoděložné rostliny) se adaptovaly mnohé druhy rybek čel. jehlovitých (*Syngnathidae*) z řádu volnoostných (*Gasterosteiformes*, novější pojetí zužuje řád na *Syngnathiformes*). Populární mořští koníci a jehly jsou proslulí svým svérázným rodinným životem. Veškerou péči o potomstvo si nakládá na svá bedra, přesněji řečeno bříska, starostlivý sameček. Tomu prostřednictvím genitální papíry předá samička během třetího aktu postupně jikry do speciálního vaku pod ocáskem. Vývoj jiker takto izolovaných od okolního prostředí trvá několik týdnů. Zatímco u jehel tvoří vak dlouhý záhyb kožní řasy, který stačí při vypouštění vyvinutého plůdku jednoduše rozevřít, koníček obecný (*Hippocampus hippocampus*, obr. 11) má s porodem mnohem více práce. Jednotlivá

Vlevo: Obr. 1 Ropušnice obecná (*Scorpaena scrofa*) dorůstá v Jadranu až 50 cm. Od menších druhů *S. porcus* a *S. notata* se liší podle listovitých přívěsků na spodní čelisti ♦ Obr. 2 Pilobřích ostnitý (*Zeus faber*) se při vyrušení neustále natáčí čelem k možnému nepříteli. Při focení z boku musí proto asistovat druhý potápěč

mláďata musí samec postupně vypudit malým otvorem z vaku ven pomocí k tomu způsobených svalů.

Monofyletický původ řádu ropušnicotvárných (*Scorpaeniformes*) je v současnosti založen na přítomnosti jediného kosterního znaku na lebce a názory na skutečnou systematiku a tím i odpovídající taxonomické konstrukce brzy doznají změny. Pro nás je důležitější, že zahrnuje mnohé významné zástupce vyznačující se vesměs hlavou pokrytou kostěnými pláty s různými ostnitými listami a trny. Do povědomí veřejnosti pronikla nejvíce čel. ropušnicovitých (*Scorpaenidae*), a to hlavně pro vyhlášenou jedovatost jejich zástupců. Ropušnice mají jedové žlázy ústící u báze tvrdých paprsků hřbetní, řitní a břišních ploutví a při manipulaci s nimi je třeba dbát nejvyšší opatrnosti. Poranění je podle svědectví několika kolegů velmi bolestivé, ale na rozdíl od dále zmiňovaných ostnatců odezní otrava většinou poměrně rychle a jediným následkem bývá krátkodobý otok. V Jadranu můžeme zastihnout tři druhy, z nichž největší ropušnice obecná (*Scorpaena scrofa*, obr. 1) dorůstá až půlmetrové délky a je v celém Středomoří vítaným kulinářským objektem.

Vlevo: Obr. 3 Hlaváč žlutohlavý (*Gobius xanthocephalus*) se nikdy nevzdaluje od svých několika úkrytů pod kameny či ve štěrbinách skal ♦ Vlevo dole: Obr. 4 Široce roztažené prsní ploutve letuchy obecné (*Dactylopterus volitans*) neslouží jen ke klouzavému pohybu nízko nade dnem. Bleskurychlé zvětšení obrysu těla a výrazné zbarvení dokáže odradit predátora

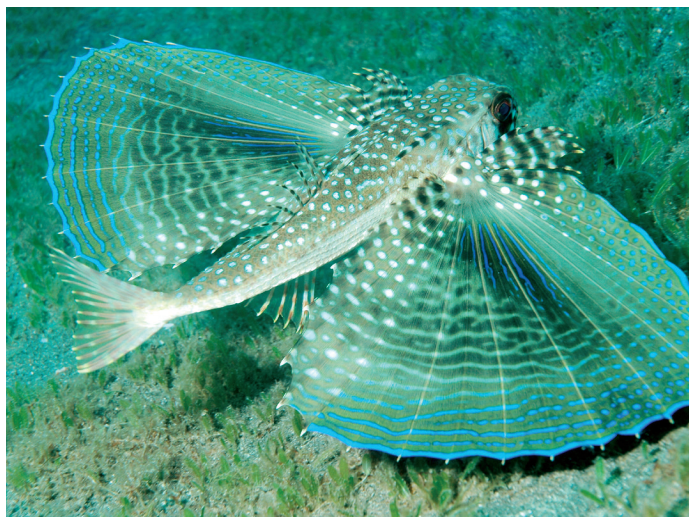
Neméně zajímavými příbuznými ropušnic jsou šitníci z čel. *Triglidae*, zmiňováni často v souvislosti s výraznými akustickými projevy. Zastihneme je výhradně nad písčítým nebo bahnitým dnem. Tyto ryby se po substrátu pohybují zvláštní „chůzí“ za pomoci prvních tří paprsků prsních ploutví, které jsou volně a nasměrované dopředu. Prstovité paprsky jsou navíc vybaveny smyslovými buňkami umožňujícími snadno vypátrat kořist schovanou v písku. Při vyrušení rozevře šitník své modře zbarvené prsní ploutve jako křídla a snaží se protivníkově uniknout typickým klouzavým „letem“ nízko nade dnem. Podobnou životní strategii si, i když zřejmě nezávisle a s poněkud odlišným uspořádáním ploutví, vyvinula i letucha obecná (*Dactylopterus volitans*, obr. 4) z čel. *Dactylopteridae*. Když je zahrnuta do úzkých, může dokonce vyrazit k hladině a použít svých prsních křídel ke krátkému letu. Nedávno jsem měl štěstí vidět z bezprostřední blízkosti asi desetimetrovou ukázkou jejího plachtařského umění. Většinou je ale tento ojedinělý zážitek vyhrazen rybářům, kterým se prý letuchy a šitníci snaží vzdušnou cestou prchnout ze zatahovaných sítí.

Druhově nejpočetnějším rybím řádem a nejrozsáhlejší skupinou obratlovců vůbec jsou ostnoploutví (*Perciformes*) zhruba s 9 300 druhy. Nutno ovšem dodat, že řád v současném pojetí není monofyletického původu, stejně jako další skupiny uvnitř tohoto uskupení. Společnou charakteristikou je přítomnost tvrdých nerozvětvených paprsků v ploutvích, vertikální postavení

báze prsních ploutví, povětšinou ktenoidní šupiny a s jícnem nepropojený plynový měchýř. Mezi nejběžnější obyvatele kamenitého litorálu patří v Jadranu drobní kanicové r. *Serranus* ze stejnojmenné čel. kanicovitých (*Serranidae*). Nejznámější z nich, kanic písmenkový (*Serranus scriba*, obr. na 3. str. obálky), získal své jméno podle charakteristické kresby na hlavě, připomínající znaky arabského písma. Tento dravec dosahuje délky kolem 35 cm a marně bychom u něj pátrali po rozdílech mezi pohlavími. Je totiž stejně jako někteří další příslušníci rodu simultánním hermafroditem a u některých druhů bylo dokonce popsáno samooplození. Již jen velmi vzácně můžeme v Jadranu zastihnout velké zástupce, např. až 1,5 m dlouhého kanice *Epinephelus marginatus*. Jejich stavy byly v příbřežní zóně postupně zdecimovány bezohledným harpunováním a jejich výskyt je tak početnější už jen v mořských národních parcích.

Podobný osud stíhá i některé větší druhy z čel. mořanovitých (*Sparidae*), jako jsou pražmani *Sparus auratus* a *Lithognathus mormyrus* nebo zubatec obecný (*Dentex dentex*). U této skupiny došlo v evoluci k velmi zajímavé diferenciaci chrupu v závislosti na konzumované potravě; na

Vpravo: Obr. 5 Muréna obecná (*Muraena helena*). Všem zástupcům čel. *Muraenidae* chybí prsní ploutve, redukující se už v larválním stadiu ♦ Vpravo dole: Obr. 6 Parmice pruhovaná (*Mullus surmuletus*) je charakteristická diurnální barvoměnnou; na obr. je noční zbarvení. Během dne má výrazný podélný červený pruh

tvary a počtu zubů v čelistech je založena i její klasifikace. Patří sem např. býložraví očnéatci obecní (*Sarpa salpa*) seškrabávající nánosy řas svými řezákovitými zuby, všežraví pražmani vybavení jak pro drčení schránek měkkýšů, tak i k nabodnutí rychle se pohybující kořisti, velcí rybožraví zubatci s tesákovitými špičáky nebo drobnozubá pražma zpěvná (*Spondyllosoma cantbarus*) živící se bentosem a řasami. Mořanovití jsou velmi oblíbeni pro své chutné maso, které chorvatské restaurace na jídelních lístcích pod označením bjela riba nabízejí za poměrně vysoké ceny.

Písečné dno mělkých jadranských zátok poskytuje útočiště parmici pruhované (*Mullus surmuletus*, obr. 6), běžnějším ze dvou místních druhů čel. *Mullidae*. Tato ryбка párem dlouhých hmatových vousků systematicky prohledává měkký substrát a pravidelně ji doprovází družina dalších ryb připravených zmocnit se opomenutého sousta. Parmice byly podle historických pramenů ve starém Římě vyvažovány zlatem. Mimo lahodný pokrm poskytovaly návštěvníkům antických hodů i poněkud zvrhlou zábavu spojenou se svým spektakulárně se měnícím zbarvením během žalostného umírání na suchu.

Vlevo: Obr. 7 Platýs jazyk *Synapturichthys kleinii* díky svému zbarvení dokonale splývá s písčítým dnem ♦ **Vlevo dole: Obr. 8** Schopnost skrýt se do písku má i nebehled obecný (*Uranoscopus scaber*). Vířivým pohybem ocasní části těla dokáže tato jedovatá ryba během několika vteřin zmizet v měkkém substrátu

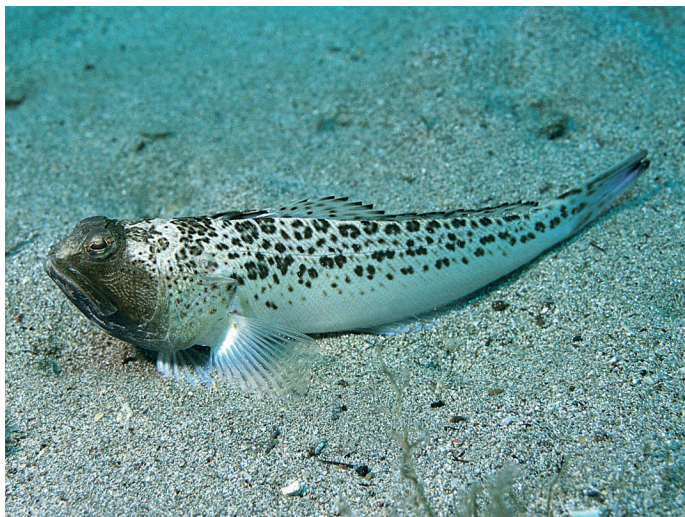
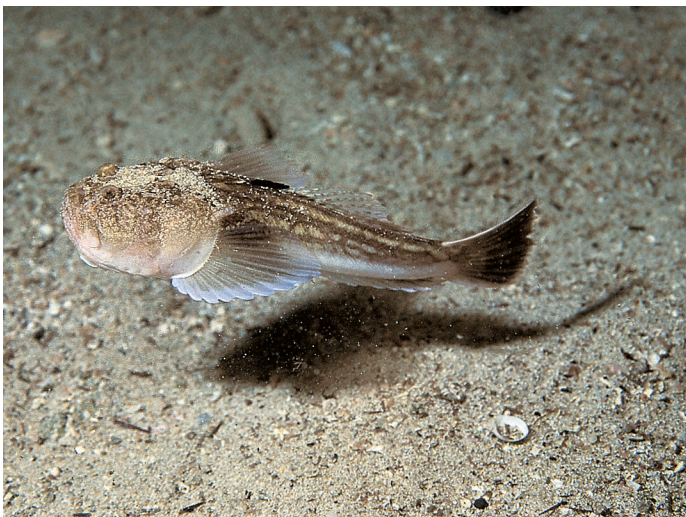
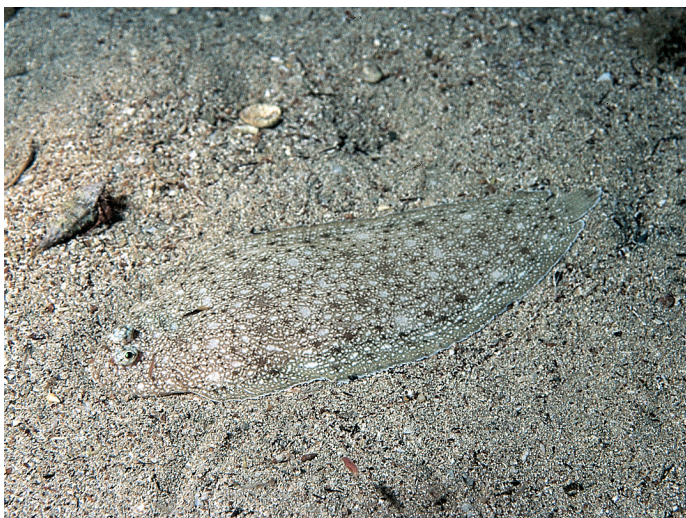
Při potápění v Jaderském moři musíme oželeť pohled na pestře zbarvené klauny ukrývající se v kobercových sasankách. Zaslíbený návštěvník ovšem ví, že z okruhu jejich nejbližší přízně pochází jeden z nejojnějších zdejších rybích druhů, sapín sítkovaný (*Chromis chromis*, obr. 12). Tato ryбка z čel. *Pomacentridae* je pro svůj vidličkovitý ocásek přezdívana mořská vlaštovka. Během námluv lákají samci své protějšky k vytření zajímavým rituálem skládajícím se z potřásání ploutvemi a opakovaných vertikálních pohybů, tzv. signálních skoků, doprovázených i zvukovými efekty. Samečkové střeží jikry po dobu několika dnů. Mladí sapíni mají nádherné neonově modré zbarvení a teprve během dospívání se postupně přebarvují do rodičovské hnědi.

Populárním objektem etologických studií jsou i zástupci pyskounovitých (*Labridae*), druhé na druhy nejpočetnější mořské čeledi ryb. Samci mnohých pyskounů r. *Symphodus* budují z vláknitých řas úhledné hnízdo podobné ptačímu a o snůšku se pečlivě starají. Ne všichni jedinci silnějšího pohlaví se stavějí k plnění svých rodičovských povinností stejně poctivě. Bylo popsáno několik základních strategií chování, od starostlivých otců a tatků (pečujících někdy i o cizí potomstvo) přes různé satelitní formy spolutcovství až po hegemonistické piráty, požírající obsah cizích hnízd a zanechávající své ratolesti v péči původního obyvatele. V severním Jadranu můžeme běžně pozorovat např. hnízdící pyskouny okaté (*S. ocellatus*) nebo p. středomořské (*S. mediterraneus*).

Naproti tomu kněžík duhový (*Coris julis*) je z hlediska svého životního stylu v rámci pyskounovitých typickým r-strategem. K rozmnožování u něj dochází opakovaně od jara do podzimu, někdy dokonce i během zimy, a páry se vytírají do volné vody bez jakékoli péče o potomstvo. Kněžík duhový jako mnoho dalších mořských ryb patří mezi protogynní hermafrodity (oboupohlavní živočichy, kterým se nejprve vyvíjejí samičí gonády); ti největší a nejbarevnější teritoriální samci prožili předchozí část svého života jako reprodukce schopné samice. Je také jedním z druhů pyskounů fungujících jako tzv. čistíči, kteří zbavují jiné druhy ryb nepříjemných ektoparazitů.

Zatímco v případě kněžíka duhového poskytuje čistění jen příležitostně zpestření jídelníčku nedospělým jedincům, drobný pyskoun černoocasý (*Symphodus melanocercus*) si na hygienickém servisu vybudoval živnost. Rybí zákazníci mu svůj zájem o sanitární služby většinou signalizují natočením těla do svislé polohy, vlastní akt potom trvá pouhých několik vteřin a na obou rybách je při něm patrná jistá ostražitost. Pyskoun černoocasý často putuje od jednoho klienta k druhému a obírá je v ne-

Vpravo: Obr. 9 Všežravá růžička červená (*Pagellus erythrinus*) z čel. mořanovitých (*Sparidae*) se vyskytuje až do hloubky 200 m. V menších hloubkách ji zastihneme nejčastěji v noci ♦ **Vpravo dole: Obr. 10** Tmavé zbarvení ostatce paprsciitého (*Trachinus radiatus*) svědčí o změně nálady vyrušené ryby. Na obr. je patrný skřelový trn

Vlevo: Obr. 11 Samička konička obecného (*Hippocampus hippocampus*) přichycená chápavým ocáskem k porostu *posidonii* ♦ Obr. 12 Mladí pyskouni okatí (*Symphodus ocellatus*) čistí od vnějších parazitů sapína sítkovaného (*Chromis chromis*) v typicky signální svíslé poloze. Vlevo dole odplouvá již obslužený sapín, vlevo nahoře čeká další. Snímky L. Piálek

ustalém pohybu, což zvědavému biologovi poněkud komplikuje jinak velmi vzrušující podívání. Případným zájemcům o sledování tohoto fenoménu recipročního altruismu bych proto jako studijní objekt doporučil mladé pyskouny okaté (*S. ocellatus*, obr. 12). Ti si na rozdíl od „pojízdné provozovny“ předchozího druhu zvolili mnohem usedlejší formu „podnikání“ a jejich čistící stanice se snadno prozradí už na dálku výraznou agregací ryb, hlavně sapínů sítkovaných. Další odlišností proti pyskounu černoocasému je práce v týmu. O klienta, který přijde na řadu, nezřídká pečují dva i tři čistící současně, případně si mladí zdravotníci čekající pacienty rozeberou. I v jinak velmi liberálním mořském prostředí ale funguje protekce. Zatímco drobní sapíni si musí na životadárnu hygienu počkat, a to doslova ve frontě, velké druhy ryb přicházejí na řadu okamžitě. O přednostním zacházení s těmito „V. I. E. zákazníky“ (very important fish) jsem se přesvědčil opakovaným pozorováním.

Mnoho turistů přijíždějících do Chorvatska se obává mořských ježovek (*Echinoida*). Záměrně proto vyhledávají písčité pláže, kde nemusí nosit boty do vody. Paradoxně největší nebezpečí číhá právě na písčitém dně v podobě jedovatých ostnaticů r. *Trachinus*, ryb z čel. *Trachinidae*. Jak napovídá svíslé postavení úst a na vrcholu hlavy umístěné oči, číhá ostnatec na svou kořist téměř celý zahraban v písku. Dostane-li se neopatrná rybak nebo koryš do blízkosti jeho obrovské tlamy, dravec bleskurychle vyrazí. Ostnatec je vybaven jedovými žlázami ústíciemi u tvrdých paprsků v přední části hřbetní ploutve a ostnu na okraji skřele. Svoje mocné zbraně používá především k obraně, ale byly popsány i aktivní útoky na protivníka prostřednictvím skřelového trnu. K náhodnému slápnutí na ostnatec ukrytého ve vodě v písku dochází sice vzácně, leč pravidelně a výsledkem bývá bolestivý zánět, jehož násled-

ky mohou přetrvávat i řadu týdnů. Mimo několika fatálních případů bylo zaznamenáno i trvalé poškození kloubů. Jako většina rybích jedů je i trachinidotoxin tepelně nestabilní. Proto se kromě obligátního vymytí a dezinfekce rány doporučuje okamžité ponoření zasaženého místa do horké vody a následně vyhledání odborné pomoci. Pro částečné uklidnění znepokojeného čtenáře bych rád dodal, že jsem v Jadranu mnohokrát fotografoval ostatce velkého (*T. draco*) i o. paprscitého (*T. radiatus*, obr. 10) z bezprostřední blízkosti, aniž bych se s nimi při aranžování snímku dostal do sebemenšího konfliktu.

Jedovým aparátem je vybaven i nebhled obecný (*Uranoscopus scaber*, obr. 8) z příbuzné čel. *Uranoscopidae*. Toxicita jedu tohoto atlantského zástupce nedosahuje síly ostnaticů, zato se na rozdíl od nich ryba pyšní párovým elektrickým orgánem, vzniklým přeměnou svaloviny za očima. Tento útvar ještě pravděpodobně není z evolučního hlediska „dokončen“, neboť krátké trvání elektrického výboje o síle několika desítek voltů neumožňuje omračení kořisti. K jejímu polapení však slouží v písku zahrabanému nebhledovi další vynález. Vířivým pohybem červenitého přívěsku na spodní čelisti dokáže přilákat drobnou zvířenu a navést ji až do své mohutné tlamy.

Vděčným předmětem studia mohou být na chorvatském pobřeží drobné ryby z čeledi slizounovitých (*Blenniidae*) a trojploutvovcovitých (*Tripterygiidae*). Mimo roztomilý vzhled je překvapující šíře ekologického přizpůsobení některých druhů slizounů schopných snášet extrémní hodnoty teploty a salinity. Proto se s nimi můžeme běžně setkat i v malých přílivových tůňkách, kde je lze pohodlně pozorovat bez masky a šnorchlu. Jak napovídá české jméno, slizouni nemají šupiny a jejich hladká a jemná kůže je bohatě protkána slizovými žlázami. Typická je pro ně jedna dlouhá hřbetní ploutev táhnoucí se od hlavy až k ocasnímu násadci, úzké a na hrdle nasazené ploutve břišní a častá přítomnost různých masitých antének a výrůstků na temeni hlavy (viz obr. na 3. str. obálky). Teritoriálně žijící samečci lákají své vyvolené do temných zákoutí pečlivě přichystaných příbytků vytvořených v různých šterbinách útesů, v prázdných lasturách měkkýšů nebo v předmětech odhozených

člověkem. Nakladené jikry potom pečlivě hlídají, často ze svého území nekompromisně vyženou i partnerku splnivší svůj úkol.

Nejpočetnější čeledí mořských ryb jsou hlaváčovití (*Gobiidae*). Díky nejnovějším metodám biologického výzkumu se zjistilo, že druhová diverzita těchto ryb je daleko větší než se předpokládalo a počet známých druhů přesahuje už 2 000. Čistě sladkovodní je jen malá část této skupiny, zato je známo hodně brakických zástupců. Stejně jako u slizounovitých vedla u této čeledi teritorialita a malá schopnost šíření ke vzniku mnoha lokálních endemitů, a to včetně oblasti Jadranu a Balkánského poloostrova. Charakteristickým znakem hlaváčů je různé důsledný srůst břišních ploutví do podoby tzv. pelvického disku, který mává přísavnou funkci. I ve Středomořím moři existují druhy, které si po celý život zachovávají larvální vzhled (tzv. pedomorfní druhy) a tvoří součást nektonu. Postranní čáru u hlaváčů nahrazují jednotlivé smyslové póry a papily soustředěné v oblasti hlavy, jejichž přítomnost a poloha jsou důležitým určovacím znakem. Břišní disk sdílí s hlaváčovitými příbuzná čel. carounovitých (*Gobiesocidae*), u které ale je tento znak pokročilejší. Carouni mají disk ploutvím už zcela nepodobný a připomínající spíše gumovou přísavku, používanou dříve jako součást koupelňových háčků na ručníky. V mělké vodě žijící carouni se dokážou pomocí tohoto zařízení „přisupňovat“ ke kamenitému dnu, chráněni tak před účinky silného příboje.

Dnešní pohled pod hladinu oblíbeného Jadranu zakončím aspoň stručnou zmínkou o řádu platýsů (*Pleuronectiformes*). Tuto hospodářsky velmi významnou skupinu ryb v oblasti reprezentují hlavně menší druhy. Nejčastěji se při dně písčných zálivů setkáme se zástupci čel. jazykovitých (*Soleidae*), které lze od ostatních skupin snadno odlišit podle kůži překrytého okraje přední skřelové kosti (preoperkula). Jde např. o druhy *Monochirus hispidus* nebo *Synapturichthys kleinii* (obr. 7). Naši zážitou ekologickou představu o platýsech zahrabaných v měkkém písčitém nebo bahnitěm substrátu poněkud narušuje asi 20 cm dlouhá pakambala *Zeugopterus regius* z čel. *Scophthalmidae*. Tento běžný druh si libuje v kamenitém podkladu a můžeme jej zastihnout i na dosti strmých podmořských stěnách.